

Gestió de plantes exòtiques a Espanya: de la prevenció a la restauració

03/2012 - **Medi ambient i Conservació.** Les plantes exòtiques que tant bonic poden fer en un jardí poden ser un perill per a la flora autòctona si es converteixen en invasores i "prenen el lloc" a les originàries de la zona. Això és un problema que requereix ser estudiat i gestionat però, malauradament, la comunicació entre els acadèmics i els gestors que s'encarreguen d'aquest assumpte no flueix com caldria. Aquesta investigació, tesi doctoral de Jara Andreu duta a terme a la UAB, fa un pas endavant per a omplir aquest buit identificant els punts febles de la gestió i els focus de risc existent i potencial en la gestió de plantes exòtiques a Espanya.

Invasió d'ailants (*Ailanthus altissima*). Foto: Moisès Guardiola.

Degut als impactes ecològics i socioeconòmics causats per les invasions biològiques, la gestió de les plantes exòtiques s'ha convertit en un repte important i una prioritat pels gestors mediambientals. A Espanya, la informació sobre la gestió de les plantes exòtiques està força dispersa i, en general, no hi ha gaire flux d'informació entre el món acadèmic i el món de la gestió. Per aquests motius, el principal objectiu d'aquesta tesi ha estat aprofundir en les mesures de gestió de plantes exòtiques a Espanya, identificant les seves principals limitacions. Conèixer aquestes limitacions ens ha dut a plantejar-nos els següents objectius específics:

- 1) Identificar les principals plantes exòtiques problemàtiques a Espanya i avaluar els criteris utilitzats a l'hora de prioritzar la seva gestió.
- 2) Identificar i classificar les espècies potencialment invasores per a Espanya.
- 3) A nivell global, quantificar els impactes de les plantes invasores i les conseqüències de la seva eliminació en les comunitats natives.
- 4) Com a cas d'estudi, avaluar l'eficàcia de l'eliminació manual de *Carpobrotus* sp. a la costa d'Andalusia, i la recuperació de la vegetació nativa.

Carpobrotus sp. enfilant-se sobre una espècie autòctona (*Armeria pungens*). Foto: Esperanza Manzano.

Tenint en compte que les mesures de control i eradicació d'espècies exòtiques són extremadament costoses és molt important prevenir l'entrada i l'establiment d'espècies potencialment invasores, així com garantir l'eficàcia de les mesures de gestió aplicades. Aquesta tesi omple una mica el buit d'informació entre el món acadèmic i el de la gestió, proporcionant informació als gestors ambientals per tal de millorar l'eficàcia de les mesures de gestió aplicades. Les principals conclusions són:

I. Les invasions biològiques són considerades pels gestors ambientals un problema de prioritat mitjana i un total de 109 plantes exòtiques problemàtiques han estat gestionades.

II. La gestió de les plantes exòtiques s'ha centrat principalment en l'aplicació de mesures de control mecànic o químic a escala local i dissenyades, normalment, amb objectius a curt termini. Existeix, per tant, una manca de mesures de prevenció, mesures de seguiment a llarg termini i de pautes per a la prioritització de la gestió d'espècies exòtiques.

III. Mitjançant l'ús d'esquemes d'avaluació de riscos, s'ha elaborat una llista preliminar de 80 espècies potencialment invasores per Espanya, sent la jardineria la principal via d'entrada d'aquestes espècies. Les espècies amb les puntuacions més altes han resultat ser principalment plantes aquàtiques, i s'hauria de prohibir la seva entrada i comerç. *Chromolaena odorata* (Asteraceae) és l'espècie amb les puntuacions més altes i, per tant, podria ser considerada l'espècie amb major risc d'esdevenir invasora a Espanya, en cas que s'introdueixi al medi natural.

IV. Aquesta tesi presenta un marc conceptual que compara llocs envaïts, llocs de referència no envaïts i llocs on una determinada espècie invasora ha estat eliminada. Aquestes comparacions permeten quantificar l'impacte de l'espècie invasora en qüestió i supervisar la recuperació de les plantes natives després de la seva eliminació. En estudis científics, aquestes comparacions no solen ser utilitzades de manera combinada, i els llocs de referència són poc emprats per avaluar la recuperació d'espècies natives després de l'eliminació. Creiem que l'ús d'aquest enfocament comparatiu hauria de ser més emprat per supervisar l'eficàcia de les mesures de gestió, perquè a més, permet avaluar els possibles efectes secundaris de les tècniques d'eliminació, així com la necessitat de dur a terme mesures de restauració específiques a posteriori.

V. La revisió bibliogràfica global demostra que les plantes invasores són responsables d'una disminució local en la riquesa i abundància d'espècies natives. Això, ha estat corroborat pel cas d'estudi sobre l'eliminació de *Carpobrotus*, on aquesta espècie també redueix significativament la riquesa d'espècies natives en les comunitats que envaeix.

VI. En general, després de l'eliminació de les plantes invasores, la vegetació nativa té el potencial de recuperar-se fins arribar als nivells desitjats previs a la invasió.

Parcel·la envaïda per *Carpobrotus* sp. Foto: Esperanza Manzano

Jara Andreu

Centre de Recerca Ecològica i d'Aplicacions Forestals

"Gestió de plantes exòtiques a Espanya: de la prevenció a la restauració". Tesis doctoral defensada per Jara Andreu el 27 de gener de 2012. Directora: Dra. Montserrat Vilà Planella.